

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی های اقتصادی

نگاهی به گزارش

وضعیت بازار کار در دو سال گذشته و چشم انداز آن در دو سال آینده

نگارنده:

پریسا مطرانلویی

مهرماه ۱۳۹۴

معاونت بررسی های اقتصادی

- مهمترین اتفاق رخ داده در ده سال گذشته در بازار کار کشور، بیشترین میزان افزایش جمعیت در سن کار و کمترین میزان اشتغال بطور کاملا همزمان اتفاق افتاده است.
- تعداد شاغلان کشور طی سالهای ۸۴ تا ۹۳ حدود ۶۸۵ هزار نفر افزایش یافته است. یعنی بطور متوسط ۷۶ هزار نفر به ازای هر سال تعداد شاغلان افزایش یافته است.
- تعداد شاغلان در دوفصل ابتدایی سال ۹۲ نسبت به دو فصل ابتدایی ۹۱ افزایش چشمگیری داشته است. بطوریکه از سال ۸۴ تا ۹۲ در هیچ فصلی تعداد شاغلان به ۲۲ میلیون نفر نرسیده است. نکته ای که در اینجا به ذهن خطور می کند اینست که با توجه به رشد اقتصادی منفی در بهار و تابستان ۹۲ (به ترتیب ۴,۱- درصد و ۱,۹- درصد) چگونه اشتغال در این دوره به بیشترین مقدار خود در ۱۰ ساله اخیر رسیده است؟

پاسخ: در دو فصل ابتدایی ۹۲ افزایش معناداری در تعداد شغل اولی ها و استخدام های انجام شده رخ نداده است ولی در کنار آن کاهش معناداری در خروج از جمعیت شاغل در این دو فصل مشاهده می شود در نتیجه می توان گفت بهبود اشتغال در این دو فصل ناشی از ایجاد شغل جدید نبوده است بلکه کاهش میزان خروج از جمعیت شاغل ناشی از بهبود فضای انتظاری تحولات سیاسی کشور بوده است.

جدول ۱- میزان جمعیت فعال، جمعیت شاغل و جمعیت بیکار کشور از بهار ۹۱ لغایت بهار ۹۴ (نفر)

فصل	جمعیت فعال	جمعیت بیکار	تعداد شاغلان
بهار ۹۱	۲۴,۴۳۰,۱۸۵	۳,۱۴۶,۰۹۲	۲۱,۲۸۴,۰۹۳
تابستان ۹۱	۲۴,۳۸۵,۴۶۸	۳,۰۲۳,۵۷۴	۲۱,۳۶۱,۸۹۴
پائیز ۹۱	۲۳,۹۷۸,۰۴۶	۲,۶۸۸,۴۵۶	۲۱,۲۸۹,۵۹۰
زمستان ۹۱	۲۳,۶۲۸,۳۲۳	۲,۹۱۸,۵۰۹	۲۰,۷۰۹,۸۱۴
بهار ۹۲	۲۴,۷۸۹,۱۵۲	۲,۶۱۷,۴۲۸	۲۲,۱۷۱,۷۲۴
تابستان ۹۲	۲۴,۷۵۴,۸۶۸	۲,۵۶۳,۶۲۴	۲۲,۱۹۱,۲۴۴
پائیز ۹۲	۲۳,۲۶۸,۸۰۸	۲,۴۰۱,۲۰۵	۲۰,۸۶۷,۶۰۳
زمستان ۹۲	۲۲,۵۲۵,۳۷۶	۲,۳۷۱,۲۳۱	۲۰,۱۵۴,۱۴۵
بهار ۹۳	۲۳,۶۳۷,۳۰۹	۲,۵۳۰,۰۶۴	۲۱,۱۰۷,۲۴۵
تابستان ۹۳	۲۳,۷۵۶,۹۶۶	۲,۲۵۷,۱۹۴	۲۱,۴۹۹,۷۷۲
پائیز ۹۳	۲۳,۹۳۲,۱۸۶	۲,۵۲۰,۶۶۷	۲۱,۴۱۱,۵۱۹
زمستان ۹۳	۲۳,۹۴۷,۴۱۴	۲,۷۴۸,۷۴۰	۲۱,۱۹۸,۶۷۴
بهار ۹۴	۲۴,۵۰۹,۰۶۹	۲,۶۴۷,۲۳۳	۲۱,۸۶۱,۸۳۶

منبع: طرح نیروی کار مرکز آمار ایران

معاونت بررسی های اقتصادی

- ثبات در میزان خروج از جمعیت شاغل در سال ۹۳ نسبت به سال ۹۲ باعث تثبیت میزان اشتغال در سال ۹۳ شده است و با توجه به ثبات تحولات سیاسی و ثبات نسبی اقتصاد کلان، نوسانات ورود و خروج و تعداد کل شاغلان در سال ۹۳ کم بوده است. در نتیجه این وضعیت با ثبات ارزیابی نمی شود و می توان گفت تحولات آتی در وضعیت تحریم ها و فضای اقتصادی کشور اثرات تعیین کننده ای بر میزان ورود و خروج جمعیت شاغل و در نتیجه میزان اشتغال کل داشته باشد.
- در فاصله سالهای ۸۴ تا ۹۲ حدود ۸/۴ میلیون نفر به جمعیت کشور اضافه شده است که از این تعداد ۷/۲ میلیون نفر به جمعیت در سن کار اضافه شده است و تنها ۵۶۵ هزار نفر وارد جمعیت فعال شده و مابقی یعنی ۶/۶ میلیون نفر به جمعیت غیر فعال اضافه شده است.
- تحولات فوق الذکر باعث شده است نرخ مشارکت از ۴۱ درصد در سال ۸۴ به ۳۷,۳ درصد در سال ۹۳ کاهش یابد.

جدول ۲- میزان جمعیت فعال، جمعیت بیکار و تعداد شاغلان طی سالهای ۸۴ لغایت ۹۳

سال	جمعیت (هزار نفر)	جمعیت فعال (هزار نفر)	جمعیت بیکار (هزار نفر)	تعداد شاغلان (هزار نفر)	نسبت جمعیت به شاغلان
۸۴	۶۹,۳۹۰	۲۳,۲۹۳	۲,۶۷۵	۲۰,۶۱۹	۳,۳۷
۸۵	۷۰,۴۹۶	۲۳,۴۸۴	۲,۶۴۳	۲۰,۸۴۱	۳,۳۸
۸۶	۷۱,۳۴۶	۲۳,۵۷۹	۲,۴۸۶	۲۱,۰۹۲	۳,۳۸
۸۷	۷۲,۲۷۹	۲۲,۸۹۲	۲,۳۹۲	۲۰,۵۰۰	۳,۵۳
۸۸	۷۳,۲۲۳	۲۳,۸۴۱	۲,۸۴۰	۲۱,۰۰۱	۳,۴۹
۸۹	۷۴,۱۸۰	۲۳,۸۷۵	۳,۲۱۸	۲۰,۶۵۷	۳,۵۹
۹۰	۷۵,۱۵۰	۲۳,۳۸۸	۲,۸۷۸	۲۰,۵۱۰	۳,۶۶
۹۱	۷۶,۰۳۸	۲۴,۱۰۶	۲,۹۴۴	۲۱,۱۶۱	۳,۵۹
۹۲	۷۶,۹۴۲	۲۳,۸۳۵	۲,۴۸۸	۲۱,۳۴۶	۳,۶۰
۹۳	۷۷,۸۵۶	۲۳,۸۱۸	۲,۵۱۴	۲۱,۳۰۴	۳,۶۵

منبع: طرح نیروی کار مرکز آمار ایران

معاونت بررسی های اقتصادی

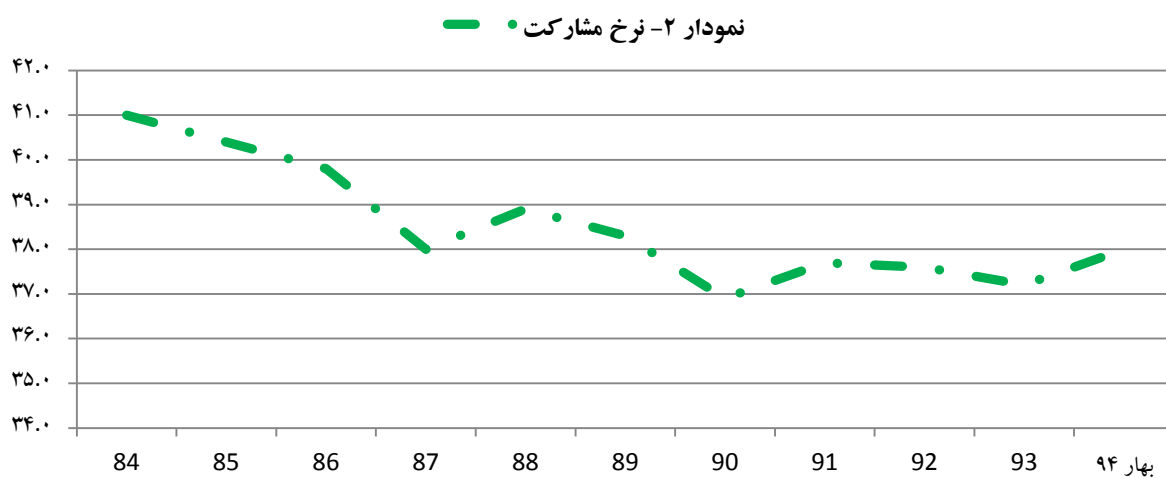
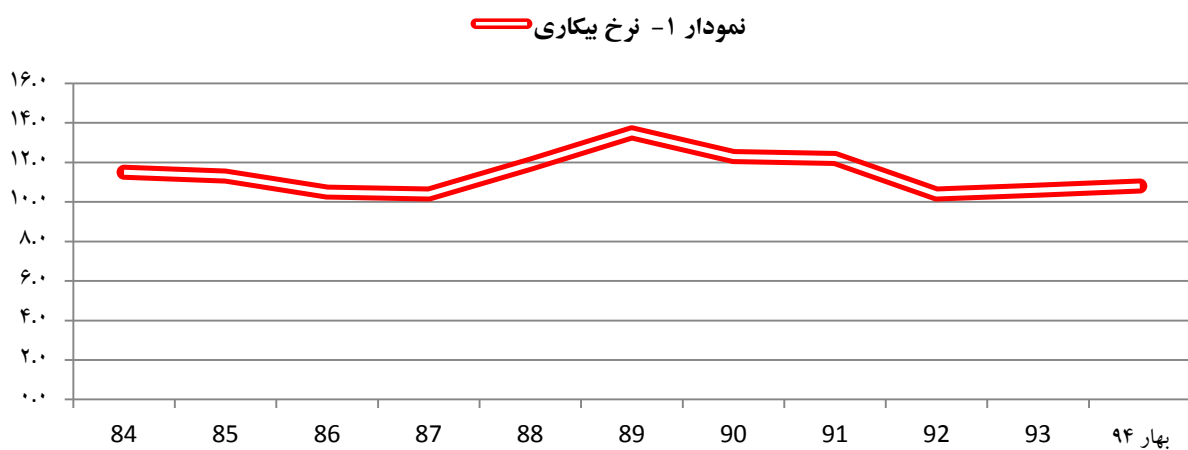
- رشد جمعیت اتفاق افتاده در دهه های اخیر در کنار افزایش جمعیت جوان کشور با توجه به عدم اشتغالزایی قابل توجهی در این مدت، هشدار مهمی در مورد بحران اشتغال است.
- نسبت کل جمعیت به تعداد شاغلان که طی سالهای ۸۴ تا ۹۳ از حدود ۳,۴ درصد به حدود ۳,۷ درصد رسیده است نشان می دهد که هر فرد شاغل در سال ۹۳ تامین کننده مخارج ۳,۶ نفر است که نسبت به نرم های جهانی بالاتر است.
- افزایش نسبت کل جمعیت به تعداد شاغلان در کنار افزایش سهم جمعیت غیرفعال از کل جمعیت علاوه بر اثرات منفی بر رشد اقتصادی، در زمینه مسائل اجتماعی از جمله گسترش فقر و ناهنجاری های اجتماعی نیز تاثیرات بسزایی خواهد داشت.

جدول ۳- نرخ بیکاری و نرخ مشارکت نیروی کار طی سالهای ۸۴ لغایت بهار ۹۴

سال	نرخ مشارکت	نرخ بیکاری
۸۴	۴۱,۰	۱۱,۵
۸۵	۴۰,۴	۱۱,۳
۸۶	۳۹,۸	۱۰,۵
۸۷	۳۸,۰	۱۰,۴
۸۸	۳۸,۹	۱۱,۹
۸۹	۳۸,۳	۱۳,۵
۹۰	۳۶,۹	۱۲,۳
۹۱	۳۷,۷	۱۲,۲
۹۲	۳۷,۶	۱۰,۴
۹۳	۳۷,۲	۱۰,۶
بهار ۹۴	۳۸,۰	۱۰,۸

منبع: طرح نیروی کار مرکز آمار ایران

معاونت بررسی های اقتصادی

- آمارها نشان می دهد در پائیز ۹۳ نسبت به پائیز ۹۲ حدود ۱۸,۰ درصد به جمعیت بیکاران و ۸۲,۰ درصد به جمعیت شاغلان کشور افزوده شده است.
- بطور مشابه در فصل زمستان ۹۳ نسبت به زمستان ۹۲ حدود ۲۷,۰ درصد به جمعیت بیکاران و ۷۳ درصد به جمعیت شاغلان کشور افزوده شده است.
- در صورت تداوم روند افزایشی نرخ مشارکت و نرخ فعالیت در فصول بعدی، اگر اقتصاد قادر به ایجاد اشتغال متناسب با تحولات جدید نباشد، با توجه به ورود سیل عظیم فارغ التحصیلان به جمع بیکاران، تداوم بیکاری همچنان بعنوان معضل بزرگ کشور در آینده باقی خواهد ماند.

منبع: هفته نامه تجارت فردا، گزارش مهران بهنیا